కథానిక :

జిహ్వాతప్పు...

శ్రీ కేదార్

"ఉస్! అబ్బా! ఎంతబొబ్బ ఎక్కిందో! ఆయన చూస్తే?" అనుకుంటూ తనకు తానే ఓదార్చుకుంటూవుంది, సలసలలాడే నేతి గిన్నె చేతిమీద తిరగబడటంతోనే శ్రీమతి. తప్పనిసరిగా యిక లేచి పోపుసామాగ్రి ఓ ప్రక్కపెట్టి చేతిత్రేళ్ళకు నవనీతం వ్రాయడం మొదలెట్టింది.

శివరావు ఎన్నోమార్లు "శ్రీ! నీ కెందుకు యీ అవస్థ అంతా! హాయిగా ఏ వంటమనిషినో పెట్టుకోకూడదా?" అని అత ననడం.

అందుకు, శ్రీ "ఒక్కదాన్ని యింట్లో కూర్చుని ఏమిచెయ్యాలి. అయినా ఆ వంట వాళ్ళు మనం చేసుకున్నంత శ్రద్ధగా చేస్తారా?" అనడం పరిపాటి అయింది.

ఆ రోజు శివరావు 'తొందరగా యింటికి వస్తాను, సినీమాకు పోదాం, సిద్ధంగా వుండు' మనటం వచ్చింది యింతకూ శ్రీ చేతికి యీ ముప్పు. ఆయన వచ్చేస్తారేమో అన్న హడావిడిలో అమ్మగారు వంటచేస్తూ చెయ్యి కాల్చుకోవడం జరిగింది.

అలాగే ఆలోచనలోపడిన శ్రీ "అయ్యో! ఆయన వస్తూవుంటారు యీపాటికి—నే నింకా యిల్లాగే కూర్చున్నానేమిటి?" అని తొందరగా లేచింది.

చూస్తే—అసలు యిటువంటివి ఆఫీసునుండి "హాయసాం—బయసాం" అంటూ వచ్చేవారి కంట పడకూడదుగా! అందుకనే త్వరగా సబ్బుతో చేతులు, ముఖము, కడుక్కొని గదిలో చీర సింగారించుకోవడంలో నిమగ్నురాలయింది.

శ్రీ చీర సింగారించుకొని ముస్తాబయి ఎక్కడికైనా వెళ్లొచ్చేసరికి పట్నం మాటుమణగడం రివాజు. అందుకనే శివరావు ఓ టేబిల్ గడియారం ప్రత్యేకంగా శ్రీకోసం కొనవలసి వచ్చింది. ఏలాగయితేనేం దీనితో ఆమెలో కొంత మార్పు కనపడిం దనవచ్చు.

గదిలో అడుగుపెట్టేసరికి టేబిల్ మీద టిక్-టిక్ మనే గడియారం శ్రీని ఆకర్షించింది. ఆమె కళ్లు చిన్నముల్లు విదుదాటడం గుర్తించాయి. ఇక అరగంటలో వస్తారనుకోవడంతో ఏ చీర కట్టుకోవాలో తెలియక బట్టలబీరువా అంతా వెలికివేస్తోంది.

ఆమెలో ఆమె "ఈ తెల్లచీర బాగుంది కాదూ! అదో? ఆ కనకాంబర...అబ్బ! ఏదయితేనేం ?...యీ రోజు, యీ రాత్రిలోనే అంత ప్రత్యేకత ఏముంది?" అనుకుంది.

అంతలో "ఏమిటీ యీ వెర్రితనం శ్రీ! ఏ వ్యక్తికైనా జీవితంలో యౌవనం ఒక్కమారే! ఇదంతా నీ పిచ్చి." అంది ఆమె హృదయం.

ఏమయితేనేం చివరకు కనకాంబరం రంగులో శివరావుకి ఆరాత్రి కనులు మిఱుమిట్లు గొల్పేలా కనుపించా లనుకుంది. ముస్తాబయి గడియారంకేసి చూసేసరికి తా నప్పుడే గదిలో ప్రవేశించి సుమారు గంటన్నర అయినట్లు తెలుసుకుంది శ్రీ.

"ఆయన వస్తూ వుంటారు" అంటూ ముందు గది గుమ్మంలో శివరావు రాకకు శ్రీ వేచివుంది.

అతను వస్తేనేం, రాకపోతేనేం తనకేమన్నట్టు టేబిల్ మీది గడియారం దాని యిష్టంవచ్చినట్లు తిరుగుతోంది. సందెవేళనే సింగారించుకుని గంటనుండి సిద్ధంగావున్న శ్రీకి ఎంతకూరాని శివరావుకై వేచివుండటంలో విసుగువస్తోంది.

* * *

అర్ధరాత్రి సమయంలో యిల్లు చేరిన శివరావుకళ్ళకు కనకాంబరరంగులోని కనకాంగి తళుకులేమీ అనలేదు. మెల్లిగా తలుపు త్రోసుకుని లోపల ప్రవేశించే సమయంలో తలుపు ప్రక్కనేవున్న శ్రీ శివమెక్కిన శివరావు తూలుతూ సమీపమున వున్న సోఫాపై కూలబడటంతోనే అతని వైఖరి అర్థమయింది. చూచి దిగ్భ్రమ చెందింది. పట్టలేని కోపంతో—

"ఛీ! త్రాగుబోతా" అంది. ఎందుకో?— ఏమో! అనవచ్చో—లేదో, ఆమెకో తెలియని పరిస్థితి అది.

"అ! అ...యి...తేనేం?" అన్నాడు అతని మైకంలో శివరావు.

"అ! అయితేనేం?" అన్నమాట ఆమె హృదయానికి శూలం గ్రుచ్చుకున్న ట్లయింది. అంతవరకే అతని అవివేకచేష్టకు పరవళ్ళుత్రొక్క- ఆమె ఆవేశం, క్రోధంలో శివరావు నిర్లక్ష్య సమాధానం అగ్నిలో ఆజ్యంపోసిన ట్లయింది.

శ్రీ ఆవేశం వుండబట్టలేక "ఛీ! మీ చేష్టకు మీకు సిగ్గులేదూ! ఇదిగో వస్తారు—అదిగో వస్తారని-తుదకు ఏమయ్యారో అని సాయంత్రం నుండి మీకోసం కళ్ళుకాయలు కాచేటట్లు పడిగాపులుపడి వున్నందుకా యీ పని. మీరిప్పుడు తప్పత్రాగి వచ్చి, సిగ్గులేక యింకా "త్రాగితేనేం?" అంటారా? ఆ పేరు విన్నా, అట్టివానిని చూసినా, నాకెంత అసహ్యమో మీకే తెలుసు. తెలుసుండి మీరే మొండి ధైర్యంతో యింటిలో కాలుపెట్టారు? తిరిగి యీ స్వరూపంతో యిక్కడకు రావడానికి బదులు యీ రాత్రికి మరెక్కడయినా. ..." అని శ్రీ యిక మాట్లాడలేకపోయింది.

ఇంతవరకూ యీ సన్నివేశం చూస్తూ నిశ్శబ్దంగా నిలబడిన సేవకుడు రాము—

"అమ్మా! బాబుగారి కిది క్రొత్త కాదులెండి. ఎన్నోసార్లు యీ పరిస్థితులలో నే సముదాయించుకున్నా. ఇప్పుడూ......" అని పూర్తి చెయ భయపడ్డాడు శ్రీ వైఖరి చూసి.

'బాబుగారి కిది క్రొత్త' కాదని రాము చెప్పిన యీ నూతనసంగతి విని నిశ్చేష్టురాలయి నిలబడిన శ్రీని చూసి శివరావు—

"కలవరపడకు శ్రీ; యింతలో భయం లేదు" అని తూలుతూ రామూసహాయంతో మెల్లిగా పడకగది చేరాడు.

ఈ మాటతో శ్రీమతికి మతి పోయింది. ఈ మనిషినా తా నిన్నాళ్ళూ.. యింతగా ప్రేమించింది? తనభర్త ఎంత మర్యాదస్థుడు,—ప్రేమపాని—ఆనందమూర్తి—దయార్ద్ర హృదయుడు...అతనేనా యీ వ్యక్తి! తన కళ్ళయెదుట తాను చూచేదంతా నిజమేనా? అవును! నిజమే!—అదిగో! ఆ గదిలో రామూతో సంభాషించే ఆ గొంతుక తా నగ్నిసాక్షిగా పెండ్లాడిన తన భర్తదేగా?

అందుపైగా "అవును శ్రీ! నిజంగా నీ శివరావుదే ఆ స్వరం" అంది ఆమెహృదయం.

"ఉస్! నే భరించలేను—యీ బాధ—యీ అవమానం. భగవాన్, ఎంత పనిచేశావ్!" అనుకుంది తనలో.

"అమ్మా! చల్లటి పానీయం ఏదైనా తీసుకోండి—తీసుకురానా? మీరు అనవసరంగా చింతపడకండి. బాబుగారి కేమీ భయంలేదు." అంటూ రామూ ఓదార్చ మొదలెట్టాడు.

"వద్దు! రామూ, వద్దు! ఒకరికోసం యింతవరకు వేచివుండటం నాదే తప్పు. నే భోజనం చేస్తాలే! నీవు పో."

* * *

కూర్చున్నదల్లా తటాలున లేచింది. చేతి కందిన పదార్థాలేవో బల్లపై అమర్చింది. మొదటి ముద్ద నోటిలో పెట్టుకోబోయే శ్రీకి పడకగదిలోనుండి నిద్రబోతున్న శివరావు గుఱ్ఱుశబ్దం వినిపించింది. ఆమెమనస్సు పరిపరివిధాల పోయింది. తా నక్కడ రుద్ధకంఠముతో కుములుతూవుంటే తన భర్త, తనకూ మిగిలిన ప్రపంచానికీ ఏమీ సంబంధం లేదన్నట్లు నిశ్చింతతో నిద్రిస్తున్నాడా? ఇదే కాబోలు, ఒకరి సంతోషం మరొకరికి దుఃఖం అంటారు? తానిక్కడ ప్రొద్దంతా గుమ్మంలో నిలబడి ఆయనరాకకు దారులు కాచుకుని వేచివుంటే, అక్కడ వారు స్వర్లోకానందం అనుభవించివుంటారుకదూ? భర్త పనినుండి యింటికొచ్చేసరికి, భార్య ఎంత విసిగివున్నా సింగారించుకుని శృంగారదేవతవలె వారిని ఆహ్వానించాలి అంటారే యీ ముసలమ్మ లంతా ముసిలికబుర్లు చెప్పుతారే... ఇప్పుడో!

"మగవాళ్లు పాటుపడి యింటికి వస్తారు! హమ్మయ్య! మహాఘనకార్యం చేస్తారు. వాళ్లే కాబోలు రోజంతా కష్టపడేది. యిక్కడ యింట్లో పనిపాటలతో పిల్లపాపలమధ్య పెనుగులాడుతూ రోజంతా జీవితం గడిపే యీ ఆడది? వీళ్ళవి మానవ జన్మలు కావేం? మగవారు రాబోతారు అనేటప్పటికి అంతవరకు ఏ మసిపాతగావున్నా, ఆ క్షణంలో వన్నెలవిసినకర్రలా తయారయి, మా ఆయన యీసరికి బయలుదేరుతారు; వస్తూ వుంటారు; వచ్చేస్తూ వుంటారు; వస్తారు యింకో క్షణంలో—అని ధ్యానిస్తూ వీధిగుమ్మంలో కాళ్ళు పడేటట్లు జీతం భత్యంలేని గూర్ఖాపని చేయవలసిందేనా? మధ్య దారిలో యీ ప్రమానుని ఏ లలాచుట్టుకోక, ఖర్మం చాలకవస్తే" "ఏమండోయ్! ఉహు...హూ! అప్పుడే వచ్చారే! రండి. కాఫీ యిదిగో. పాపం చాలా కష్టపడివుంటారు ఆఫీసులో" అంటూ అర్థంలేని వ్యర్థప్రలాపాలతో ఆ ఆయనను ఆ ఆమె సంతోషపెట్టాలట. ఇక వేళకు ఆయన రాకపోతే అమ్మగారు సూర్యకాంతిపువ్వులా ప్రొద్దుగుంకటంతోనే యీ పువ్వుం ముడుచుకుపోవడమేగా! చివరకు యిదంతా ఒక బొమ్మలాటా?.. ఏమో!"

తన గొడవే ఎవరికీ అక్కరలేనప్పుడు తన కెందుకు యింకొకరి గొడవ? తనంటే శివరావుకు శ్రద్ధ లేనప్పుడు తా నెందుకు అతనిని ప్రేమించాలి, అతనంటే బాధపడాలి.

అంతలోనే తా నేదో పెద్దపొరపాటు చేస్తూందేమో అనిపించింది శ్రీకి. పరిస్థితుల అంతా తను స్వకాంక్షాభరితురాలయి, సంకుచిత దృష్టితో చూస్తూందేమో అన్న అనుమానం ఆమె నావరించింది. అయితే తన తండ్రి "శ్రీ! ఏ వ్యక్తీ 'స్వాహం'కోసం బాధపడకూడదు. ఏ విషయాన్నీ సంకుచితదృష్టితో చూడటం, నర్థం చేసుకోవడం, అనుసరించడం ఎదుటివ్యక్తికి అనుకోకుండా అపకారం, అన్యాయం చేయడమవుతుంది!" అనేవారు కాదూ! అయితే శివరావుకి తా నిప్పుడు అన్యాయం, చేస్తోందా? లేదు. "మా వివాహానికి ముందుగనే చెప్పివుండవలసింది. నన్ను అనుక్షణం ప్రేమించినట్లు నటిస్తూ, నిజంగా నన్ను ప్రేమించివుంటే నే నిటువంటి త్రాగుబోతుల సాహచర్యం భరించలేనని ఆయన ముందుగనే గుర్తించి, యీ విధంగా ప్రవర్తించివుండరు. ఆ జన్మాంతము తమతో జీవితం గడుపుటకు ముందుగ చూచాయగానైనా తెలియజేసి, పరిస్థితులు అర్థంచేసుకునేందుకు ఏమాత్రం అవకాశము యిచ్చినా ఏం జరిగివుండేదో!" అని తలపోయడం మొదలెట్టింది శ్రీ...

ఈ ఆలోచనలతో శ్రీమనస్సు మనస్సులో లేదు. మెదడు పెనుతుపాను లోని కల్లోలితము లే వుంది. ఇంతలో ఆమె ఆలోచనల కంత సమురాయంగా—

"నీవు అతణ్ని మనసారా ప్రేమించావని, ప్రేమిస్తున్నావని తెలుసునా? అతను త్రాగుబోతు అన్నవిషయం నీకు తెలిసివుంటే అతన్ని నీవు వివాహమాడి వుంటావా?" అంది ఆమె అంతరాత్మ.

"ఏమో! నాకు తెలియదు." అనుమానిస్తూ శ్రీ బాహ్యస్వరూపం.

"నే నాయనను ప్రేమించడం నిజమే! ఈ క్షణంలో కూడా ఆయనంటే ప్రాణం విడుస్తా. ఆయనంతమంచివారు లేరు—ఆ ఒక్క......" "ఇంతవరకు ఏ మధురక్షణాలలో గడిపాం జీవితం. ఇప్పుడో...అబ్బ! యీ పరిసరాల లోనే వుండలేను......ఒక్కక్షణంకూడా... ఎక్కడికైనాసరే పారిపోవాలి...పోవాలి...నే భరించలేను యినంతా...భ...రిం...చ... లే. .ను."

"పిచ్చిపిల్లా! ఎక్కడికి పోతావ్? పోలేవు సుమా! నీవల్లకాదు...మానవజీవితంలోని కష్టసుఖాల మననంచేసుకుంటూ ధైర్యంతో వాటి నెదుర్కోవాలి అదే జీవిత లక్ష్యం"

"నీ పెండ్లి అనంతరం నిన్ను సాగనంపుతూ కన్నీరుతో నిండిన కనుకొలకులతో అమ్మా! శ్రీ! యీ వివాహంతో యీ క్షణంనుండి మాతృహస్తాలలోనుండి పరహస్తాల పిల్ల వయ్యావు. శివుడే అంతా యికనుండి నీకు. అతను సహృదయుడు, ప్రేమమూర్తి. ఇక నీ వివాహజీవితం సుఖమయంగాని కష్టపరంపరగాని చేసుకున్నా యిచ్చిన నీ చేతుల్లో-నీలోనే వుందిసుమా" అని అంతానీతల్లి సందేశం అప్పుడే మరచావా శ్రీ!" అని ఆమె అంతరాత్మ.

"అమ్మకు తన అల్లుడు త్రాగుబోతు అని తెలిసివుంటే అలా చెప్పివుండదు. నాకు తెలుసు—ఆమెకి విషయం తెలియదు." నిర్లక్ష్యంగా శ్రీ మొండిజవాబు.

"అయితే యీ స్వల్పవిషయం గురించి యింత పట్టుదల వహిస్తావా! ఈ ఘడియవరకు అతనివల్ల నీవు ఎంత సుఖపడిందీ అప్పుడే మరచావా? నీ జీవితంలో యికముందు అనుభవించవలసింది ఎంత వుందో గ్రహించావా? శివరావు అన్నట్లు యీ విషయం సరియయిన దృష్టితో చూస్తే తేలికవిషయంకాదూ! అతని అన్ని సుగుణాలముందు యీ స్వల్పవిషయం ఏమంత ప్రమాదమైంది. ఆలోచించు...శ్రీ... దీర్ఘంగా ఆలోచించు! ఈ క్షణంలో యీ విషయంపైన సరియైన ఆలోచనమీద, నిశ్చయం మీద నీ భావిజీవితమంతా ఆధారపడివుంది సుమా! శ్రీ! జాగ్రత్త! ఏమాత్రం తొందరపడి తప్పటడుగు వేసినా సరిదిద్దుకోలేక బాధపడేది నువ్వే!" అంటూ ఆత్మప్రబోధ.

"ఇప్పుడా?.. ...యీ క్షణంలో నా? కాదు...నావల్లకాదు...యీ విషయం నా హృదయాన్ని దహించివేస్తోంది.. ష్...నే భరించలేను యీ బాధ యీ భారం... యీ సమస్య నా మెదడుకు అతీతమయింది... యిప్పుడు...కాదు.. కా.. దు" శ్రీమతిరుద్ధకంఠమునుండి యిక మాటలు వెలువడలేదు. మాటలకు బదులు తెలియని బాధలో భరింపలేని దుఃఖం సముద్రపు అలలవలె ఆమె హృదయాన్ని కలచివైచింది. ఆమె అలా ఆ నిశీథంలో ఎంతగా ఎంతవరకు ఏడ్చిందో సేవకుడు రామూ ఒక్కడికే తెలుసు.

* * *

మరునాడు ప్రభాతోదయంతో ప్రపంచంలోని ప్రజతోపాటు శివరావు యింట్లో అంతా లేచారు. అప్పుడే లేచిన శివరావు భరింపరాని శిరోవేదనతో బాధపడుతూ వుండటం ప్రొద్దుటే గదిలో ప్రవేశించిన రామూ కళ్ళబడింది. రామూకి క్రొత్తకాదుగా! ఉపశాంతికి ఓ పెద్దాదు మందు యిచ్చి టీ తయారుచేయడానికి వంటశాల ప్రవేశించాడు.

వంటశాలలో శ్రీని చూసి "బా[illegible]గారు యింకోగంట పోయాక టీ తీసుకుంటానన్నారు. మళ్ళీ వచ్చి తీసుకు పోతానమ్మా" అన్నాడు.

"నీ వెందుకు? యీరోజు నేనే తీసుకువెళ్ళతాలే!" అంది నవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

ఎందుకో ఆక్షణంలో చాలా ప్రశాంతంగా, నిర్మలంగా వుందని ఆమె ముఖభంగి చెపుతోంది. టీ ట్రేతో మెల్లిగా శివరావున్న పడకగదిలో ప్రవేశించింది. గది గవాక్షంనుండి శూన్యఆకాశంలోకి చూస్తూ నిలబడిన శివరావు ఏదో విసుగుతో వెనుతిరిగి గదిలో అడుగిడిన శ్రీని చూడటం జరిగింది.

శివరావునిచూసి శ్రీ "ఓ! దొరగారు అప్పుడే సిద్ధంగా వున్నారే!" అంటూ అంతని నుండి సమాధానానికి సావకాశ మివ్వకుండానే గతరాత్రిసంగతి మరుగుపరచే తలంపుతో లోకాభిరామాయణం మొదలిడింది. కబుర్లతోనే కప్పులో టీ పోసి చేతికి అందిస్తూ "త్రాగండి. యిప్పుడే వస్తా," నంది అప్రయత్నంగా తెచ్చిపెట్టుకున్న ఉత్సాహంతో.

(20వ పేజీ చూడుడు)

వ. సుచరిత్ర కావ్య రసతత్వ చర్చ.

[10వ పేజీ తరువాయి]

తగపండముంలాంతర

పరణికీ ధరణీసురుండు పసరన నెదుటక్" అలకానది జలకణముల విలికొమై, కడిమి మొగ్గల కమ్మతావుల గొల్లగొని, గుండు తుమ్మెదల సెంసెగు పాటలు దెసలు బ్రాక, గొండ్లి పల్పుచు వలిగాలి మోకలు మెల మెల్లగా వీచెను. రకర ములగు మొకముల పిండు తినుట, నిదురించుట, కేలగోరాడుట, చెంగలించుట, తేనె పెంలరవి యుంట మున్నగు వివిధావస్థల విహరించుచుండెను. ప్రవరుడు అటటి రమణీయ ప్రకృతి దర్శము సంతసించెను హిమవన్మాహాత్మ్యమును వర్ణించెను. మంచుగొండలన బార్వతీ నాధుడు మొదలగు దేవతాశ్రేష్ఠులకు లభించిన యుపకృతులను కొనియాడెను.

తలచిన మాత్రమున నీటినుంచి యెగసి హిమ వత్ప్రాంతసాను ప్రదేశమున గ్రాలి విహరించిన ప్రవరు డోషధీమహిమపలన వెడలిపోవు శక్తి గోల్పడి, సంతివిచారపడి యునిలసేయు మార్గాంతరము గానరాక, ఏ ఘట్టమునుండెను గన్పట్టి తనయింటికి బోవు త్రోవ తెలిసింప గలదేమా, అను నాసచేత యటటి కొనలగొల సంచరించుచుండ, "యింద్రయుతు గా ఘూర్ణితము నొక్కకొన" నేత్రగోచర మయ్యెను ప్రవరుడదియొకమునిగాశ్రమమని తలచెను అద టికి బోవ దనకొక యుపాయము దెలియునని యూపపడెను తత్కారణమున నచిని దిరులకొంచెము నడ్డెను. నతి గాపోపానముగ మార్గమున కొండెతొయ్యమునుండి తరలి ప్రవేశించెను. అతడు సచ్చుచున్న "మణిస్తంభం పూడి నెంజట" "తావుల్ గ్రేలల్లు గెంగలవకేసారముల తీరంబుల్ .. బూవుండేవా నొప్ప భవనంబుల్ గారడోత్కీర్ణముల్, ప్రవరుడు జూచెను. కథావాహినియందు నూత్న ఘట్టము రానున్నది. కవిచంద్రునికి ఖచితం గ్రొత్త వన్నెలు, చిన్నెలు చిత్రింపవలసిన తరుణము వన్నెమైర యందలముననెక్కెను. మాగా క్షేమకారినిం నస్సంగ్రహింపగ కొండంత మూప్రౌఢిమ జెట్టి వ్రాయుచున్నాడు. అతని యున్న తికి దగిన పనియే వొకదానిని నిర్ణయించెయ వలసి యున్నది. కావున బ్రక్కపెంపగ్గుపు నూతిన ప్రాతిస్వక్క వైభవింపసాగులకు దగునట్టి అభినీతసత్కారకార్యాదూనమున కమ గలీల చెడ్డననే ఘట్టరచన మొదలు పెట్టెను. రామన్న పాత్రయొక్క సుందరమందిరమును, దాలికందము సంపాదించుకున్న పూవు దీవెనలు, పండితిలను దొలత గవిమన కములయొకట బెట్టి యున్నాడు. తద్భవనవిధానమున కా పారు

రు. 20/8- లకు ఫ్లాట్‌షేప్ ఎస్. డబ్ల్యు.

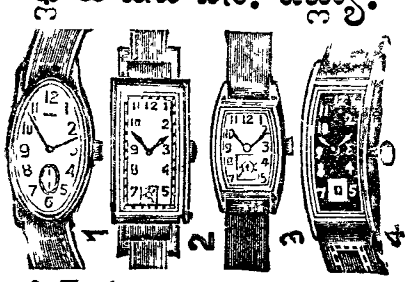

స్విస్ తయారు. పరిగా టైం చూపును. ప్రతిది 3 ఏళ్లు గ్యారంటి. రాళ్లుఅమర్చబడినవి. నెం. 1 క్రోమియంకేసు గుండ్రము, చతురము. రు. 16/8. మేలిరకం రు. 18/-. ఫ్లాట్‌షేప్ 4 రాళ్లు రు. 20/8. చిన్నసైజు 4 రాళ్లు రు. 23/8. రోల్డుగోల్డు (10 ఏళ్లగ్యారంటి. 4 రాళ్లు రు. 48/-. క్రోమియం కేసు 15 రాళ్లు మేలిరకం. రు 36/-. రోల్డుగోల్డు (10 ఏళ్లగ్యారంటి) 15 రాళ్లు. రు. 70/-. నెం. 2, 3, 4. రెక్టాంగ్యులర్‌టానూ లేక వంపు ఆకారము. క్రోమియం కేసు 4 రాళ్లు. రు. 36/- 5 రాళ్లు రు. 38/- 7 రాళ్లు మేలిరకం. రు. 42/-. రోల్డుగోల్డు (10 ఏళ్ల గ్యారంటి) రు. 54/- 15 రాళ్లు రు. 85/-.

ఫౌంటెన్‌పెన్ & పెన్సిల్‌పెన్

జాబులు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి.

STANDARD WATCH CO.,
Post Box NO 11419, Calcutta 6 (A)

డస్సైరువడి కొంచెము సమీపించెను. ఇంటికిని బంగలికిని ఆలిబిల్లిగనల్లుకొనియున్న తీవతెంల చాటునకు దప్పి యుంచి వేసమును గవీంద్రుడిక ప్రవరునకు జూప దలచి చక్కని యువా యమును బన్నెను. అందుకు బ్రకృతియు సహకరించినది.

"నృగముద సౌరభవిభవ ద్వికణిత ఘనసార సాంద్ర వీటీ ంధ స్థగితేతరపరిమళమై మసువ వొలుపు దెఱవు నొక్క మారుత మొసెక" ప్రవరు డా వాసనగాలి వీతెంచు త్రోవబట్టి చని, ఆ జగావాసమునియూపవడి, చేరిచూచెను చట నొక "విన్యులతా విగ్రహా, శతపత్రనేత్ర, చంద్రాస్య, చక్రస్తని, నతినాభి"యైన "వరానొక మగన్నారిశిరోరత్న మున్నది. ప్రవరుడా మెనే జూచెను

ప్రకృతిం వణీదకముడు గాడాచియుగు హిమన్నగస్థితసౌందర్య విశేషము లెన్ని యుండెని చెప్ప వసగయ్యెను అన్నటి జూచియు జూడనట్లుగనే సంచరించెను. అటటి మలయానిల, నిర్ఘర, ఉపవన, సువవలీ, నానుప్రకార, రత్నసంచార ప్రముఖము నొకటియు బర రుని శారీరక, మానసిక, సుఖానుభూతి జొక్కించెనో; లేనో చెప్పజాలను కాని "ఆత రంగములం దరంగించుగు హర్షోత్కర్షముల, నవారాగు చరణములత్రి బరిరిగ సంచనిండా లాంతర పరణిని నడచెను" ఈయార్తోత్కర్షయ నరనారాయణా శేయమగు బదరిఖ సంద్యం కారణమున నని నిర్ణయము. విప్రునివిరి వి కిరియుమన్న మ్యాపంఘయులా త్రయ "పరికించెను" అనిమాత్రము పెద్దన చమత్కరిల్లి నెన్నె, "అతిశయించెనే మానసికోత్సాహము నగ్గిరి కటకతట నిరంతర తరుపూహ సువవీహార తత్పరమతియై" నాగి నడచెననియు, భిగిభావగులకు సంగంగసుగలతోలలు, నార్క మున జారి ప్రవరు డాత్మకుందు హర్షించి నెన్న సర్వాంగయుక్తము నభిమతింపనియు విరించెను. దేనతా సంగతిగల ప్రదేశము నవశ్యం గాట, నమిష్టికాంవెనువాపు నన్ని కొవ్వ సేతం కత్ప నిశిగనిదయ యులూదు ప్రవరుని మ గ్గు పరిపింపగేగు నూరరీ ఝరిపు వర్ప ప్రేమతాలింపులె విహరించు తావు లెన్నిరిని అచట గలవ ఇంగ్రకనూులను విషయముల గంగ లవు కర్తి చి ప్రియుక్తి ప్రకృను, ప్రియులకై ప్రియులకు హలంగా నోరార వగలేంల గలవు. కవనదర్ప పర్తుకాంతల పింజవిహారపు చోటులు గలవు అం కొకటియు నిబ్రాహ్మణ గ్ర నానిని ఆకర్షింపగాలవయ్యె నాబోలు! ఇకను నిర్లిప్తేంద్రియుడా? ఏతయొక వింత "కంధర్వుని గా గాంధర్వుగము కొనవు, మునియాశ్రమ" మనియు, "గాండోత్కీర్ణము" దివ్యాప్సరస్త్రీ నివాసమునగు సౌధరాజమును (సామాన్యముల) జనాన్వితమనియు భావించెను నడచుచున్న "మణిస్తంభంబరణి" గాని కేళిపర్వము నాపాదించును "విచిత్రోదంచిత సౌభాగ్యగరిమ" బ్రభావించుచున్న భవనముగాని, తత్పరిసర కాయమున, లతాకుటంగ నికరముగాని ప్రవరునివలన ప్రశంసింపబడలేదు. పచేతనములు, పక్ష్యకోహరములును ఆగు సుందరీజన మంద మధుగానలోకనముతే యతని "వైరాగ్యమునజేసి" చెలియైనవి. ఇక నిర్జీవప్రకృతి యూతనికి మనోవికారము తూర్పజాలునా? ప్రథమాశ్వాసమున వర్ణించిన ప్రవరునియొక్క స్వభావమునకు దగిన లీల ఐర్యతవిహార సందర్భమున గూడ వతని పరిశుద్ధ బ్రాహ్మణ లక్షణములకు కలిలి రాకుండ పెద్దన కవి పోషింపగలిగెను. ప్రవరుని పశ్చాత్తాపము గూడ దీనిని సమర్థింపగలదు.

ద్వితీయాశ్వాస మొక చిన్ననాటక రంగమని చెప్పవచ్చును. కవితిలక్జ డీ పట్టున గల్పించిన నేపథ్యము, అచట జూపిన ప్రకృతివిలసనము, సమాకేళముగ జేయబడిన పాత్రలు, వారి సంభాషణములు సహృదయ హృదయంగమములు అపూర్వములు. స్వధర్మాచరణ నిరతుడు, నిరతాగ్నిహోత్రి, "బుద్ధిజాడ్యజనితోన్మాదుడు"

అగు శ్రోత్రియ బ్రాహ్మణకుమారుని దెచ్చి హిమ నగకందరమునకు జార్చి, ఉత్తమస్త్రీ శృంగార భావ నికషోపలమున నతని పాత్రత్వము నొరవెట్టి యరసి, తన్మూమున లోకులకు నీతి బోధింప నెంచ్రగ్రంకతాపితమూపూ డీ ఘట్టమున దన అసాధారణ ప్రతిభ బ్రకటింప సాగెనైను. మను చరిత్రమున నీ భాగము రసఖండ మనుట సముచితము రసపనుంచిన కథను, కలిగిoపక మునుదానిని గడా రచింపవలయును! కావుననే కథావాత్పర్యకలు మార్కండేయ పురాణమును మించి గునన్య సాధారణ కల్పనావిర్భావము జెగిమూల కిన కవితామృతధారాపానునిరు జుబ్బన జూంగొన్న పెద్దన కృష్ణరాయలచేత బల్లకి బట్టియు తిభిరాన "ఆంధ్రకవితాపితామహుడ్డె" తిరగాంచెను. క్రోవజాపు "శాక తపోధనుడిచట లేడి" అని చెలుచుమచ్చుమన్న ప్రవరుని యన్వర్గంగన మాచినట్లు లోకప్రకృతి లో మార్గము నార్కండేయ పురాణమున నున్నది. ఆ పద్య మిది.

> "అంక కర్మరతేఁ కూరుకు హి -
> మాద్రిదట జన సంచరించువి
> ప్రుని మునిగాంకెన్నెటు వ
> నూతినార జనునో క యప్సరోం
> గన లరితాంగకాంతిగతి
> కాంగావిధ్రమ చందనజలా
> చన కలహంసమూన కని
> సంగ్రసుఖసంగలితాంతరంగయై"

మనుచరిత్రమున నిటులగాక రంభోపమనగ కనుకను ప్రాతల యొక్కతికి, గొంగమునకు వలసిన సమగ్రవర్ణనములు, సన్నివేశములు, సంభాషణనముసు గూర్చి యాశ్వాసమున కల్పించెడి ఆయా పట్టులకు సోపునుండి "శిరీషకుసుమపేశల సుధామయోక్తు" లుపయోగింపబడినవి అందుపు బెన్నికై కొంగలనుకి చెదియనాకు మక్కంరకతాంక మనోజ్ఞయౌ త్రి, అలిఖ్య తనూ విగాసుడు, ధనాధ్యుడు" అయ్యును గ్రవరాఖ్యుడు, "వివిధాధ్వర నిర్వల ధర్మకర్మదీక్షిత తంత్రుడు, అనాగతోపాసన తత్పరుడు, నగరస్థ యుండేట కొంకసేయు డా కొమును లు భోగభాగ్యాములెంచ గ్గదిసము గలవాడు, యజ్ఞ ఆహిఖ్యగతనేనాడ్తంత్రి సకల జీవన మ"—అను పరిచిగ్గ బ్రాహ్మణసత్యక్తుని ములకు కెలనడవాటి బ్రహ్మాశ్వాసమున వరించడెను తెక్కర్శాసమున కొంగకము దూది లకుణరిత్త గు నిన్మ సప్తద్వీపమును భవముల వెగ్గవడెను బ్రాహ్మ కుమారుని యాత్మ "కుటుంబజాలపటు మన్మగ్ని" నుండి గద్గదుముకొను నాయగుమ తిటు నరీమున నేయులకు "అనుపమచ్ఛాయల నాసొలిమాము" కుప్పంచుయుడు తియోని పలెదు "తీర్పవాను తెచ్చింపరనిన్ని చెరుగరా నేక, ంతె దన గ్రమ పోయి, తెప్పదమల తెలియంటికి దెమ్ము"చు నా యా నార్తల వరని తెలికొను చుండుగాడు. కావున నా గృహస్థ తృము సిద్ధమూర్తి నను కంపయును వదన "ఆరమాత్రము మేడ్కుయేనైన నన్ను ధన్యుమ్మి గా జేయరే" అని కోర, కోరి, హిమనగ్గి యాత్ర కట్టుదెచెను ఈ లక్షణములన్నియు బ్రవరుని పరిశుద్ధానిక్కభావమును, సాత్వ్యకజీవితమును, మానసిక వికారరహిత వైరాగ్యజిత నిర్వేదమును, అతని ఆగురుతులను, విస్పష్టముగ జాటి చెప్పచున్న యని సంది ప్రముక నిర్వహించిన ప్రవరుగుని పౌవదనకములకు యథాక్రమముగ తేదగినంత స్థాయికి దెచ్చి రసోత్పాదన కార్యమునకు సముకట్టులకు గవి నిశ్చయించెను. అందుకు ద్వితీయాశ్వాసమునే తగినటుల జేసికొని, దానిని మనోజ్ఞ ప్రకృతిచిత్రముల దేనియపోన లట్టు పరసపటౌ రచన జేసెగాటు, నపూర్వకల్పనా సమృద్ధిచేసలంకరింప దొరకొనెను. పాత్రల సిద్ధపరది రంగస్థలమునకు దెచ్చెను.

ఇక రేతర వస్తుసాద్యశ్య సన్నికర్షణముల్గాని గుణాపోవనిర్ణయ మొనర్చి శుద్ధ పదార్థ సిద్ధాంతమును స్థాపింప వలయునంటు ప్రవరతత్వ నిర్ధారణమొనర్ప దగిన యవసరము కలిగినది. కావున దక్షరీకుగా నెలకొల్పబడిన రంగము "గారడోత్కీర్ణ దివ్య సుందరీభవనము" అతడు చూచిన "మరున్నారీరతనమే" వరూధిని.

జి వితప్పు...

(11 వ పేజీ తరువాయి)

"తప్పకుండా వస్తాలా?" జాలిగా శివరావు. "శ్రీ! కూర్చోవ్! నువ్వుకూడా ఓ ప్ప." సిగ్గుపడుతూ, మాటలకు తడుముకుంటు —"శ్రీ! నిన్నటి నాచర్యగురించి నీకు చెప్పాలనుకున్నా" అన్నాడు టేబ్లకేసి చూస్తూ శివరావు

శ్రీ మౌనంగా వహించింది. అతను చెప్పబోయేది ఏమిటాఅని ఆలోచిస్తోంది.

"శ్రీ! మొదటిలోనే మానేద్దామని ఎంతో ప్రయత్నించా నిన్న విగాహాబాడిన ఘడియ నుండి అసలు యింకెప్పుడు త్రాగకూడదని గట్టి నిశ్చయం చేసుకున్నా కాని.. నిన్నరాత్రి మాత్రం నిగ్రహించుకోగల నను కున్నా. చివరకు నా బాల్యస్నేహితుడు కేశవుని అందరితో, ఆ ఉత్సాహంలో చూసే సరికి... నాకు శక్యం కాకపోయింది, నిన్నరాత్రి నిన్నా వినంగా నా వికారస్వరూపంతో భయపెట్టినందులకు చాలా విచారిస్తున్నా. నిజానికి నా మనస్సు స్వాధీనత తప్పటంవల్ల అహ్వాత మాపని చేయించింది అయితే ఆ క్షణంనుండి నువ్వు నన్నసహ్యించుకుంటావని నాకు తెలుసు. కా .." అని మరి మాట్లాడలేకపోయాడు

"లే గు" శ్రీ ఆలోచనా మనస్సుతో, మెల్లిగా "మిమ్మల్ని అసహ్యించుకోలేను కాని నిన్న మిమ్మల్ని ఆ విధంగా చూడటంతోనే నా మనస్సు చదరిపోయింది. ఆ క్షణం గూర్చి, బాధ భరించలేక నాలో నేనెంతగా ఏడ్చానో! విచారించి ఏమిలాభం. అతగాత నెమ్మదిగా పరిస్థితులు అవగాహన చేసికొని ఆలోచించా. నేనే బజారుకు పోయినప్పుడు బట్టలు సాపులో వివిధసాపు తో, అన్నుబడిన మిఠాయిలు గొలిపే ఒక చక్కని చీరను చూసే నామనస్సు ఎలా వుంటుందా అనుకున్నా! నిజానికి మీరు నన్నూ అంతేగా! కాని నన్ను మిక్కిలి బాధించింది నాకంటె యిన్నాళ్లూ మీరే విధముం మగగపరచవే! కేవలం వినా నిదానా నాతో ఎందుకు చెప్పకూడదు?—మిత్రులతోగని రాత్రులు—క్లబ్‌లో వుండి గాయింగ్‌జూడు... నన్ను కూడా కేలుసుకోనీయండి. నిం పరిస్థితులు తెలుసుకుంటే అభిమానం మీకొంతం, 'సాగింకకు, ఆ నిగాలలో నిరీక్షించా యీ విధంగా మరో రాత్రి బాధపడకుండా పోతుందని! మీరు ఆంచి యుద్ధ ఎంతగా బాధపడ్డానో తెలుసా? ఎంతగా బాధపడుతూవుంటానో తెలుస్తే మీరే విధంగా ."

అవమానం, అభిమానం, పశ్చాత్తాపం, పశ్చాత్తాపం. సౌహార్దం పేరు శివరావు నేత్రాల్లో ఆశ్రువులలో నెలిగాయి.

అనందంతో "శ్రీ . నా శ్రీ" అంటూ ఆమె నందుకోబోయాడు

'యీ ముఖ ప్రీతి మాటలకేం' అన్నట్లు "ఉహూ!" అని హుంకరించి టేక్ కప్పు నేకర ణలో వుంది. శ్రీ

టేబిల్ తీసుకుపోతూన్న శ్రీని గుమ్మం లోని తెర దాటకుండా "అమ్మ దొంగ! ఎంత నాటకమాడావ్" అని అందుకొని తెరచాటునే "శ్రీ! యీసారి నీవే జయించావ్! ఇదిగో శివరావుకి శిక్ష" అంటూ ....

మహాత్మాగాంధీ విగ్రహాలు

నెలకొల్పటమేగాదు; ఆయన యెడభక్తి ఆయన సిద్ధాంతాలను తెలుసుకొని అనుసరించాలి అందుకని చదువండి

గాంధి-గాంధీతత్త్వం

(రెండు సంపుటాలు) రూ. 8/-

త్వరలో వెలువడుతుంది

కాంగ్రెసుచరిత్ర రెండవభాగం

రచయిత:

డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య

ప్రభాతప్రచురణ సమితి

21/112 గవర్నర్‌పేట, బెజవాడ.